

KNJIŽNICA KOJA FURA SVOJ FILM

Ružica Vinčak

Središnja knjižnica Slovaka u RH
Hrvatska narodna knjižnica i čitaonica Našice
knjiznica.nasice@gmail.com

Broj
bibliografske
jedinice

303

Središnja knjižnica Slovaka u RH, koja djeluje pri Hrvatskoj narodnoj knjižnici i čitaonici Našice, već dvadeset godina neumorno promiče slovačko književno stvaralaštvo, jezik, umjetnost, povijest, običaje i sve druge sastavnice slovačke kulture u našoj sredini. Iako namijenjena prvenstveno pripadnicima slovačke manjine, knjižnica je svoje kulturne sadržaje i aktivnosti usmjerila na sve građane te zahvaljujući promicanju višejezičnosti i multikulturalnosti u svojoj sredini, neke od manifestacija postale su već tradicionalno (pre)poznate. Jedan takav sadržaj obilježio je u 2017. godini svoju desetu obljetnicu postojanja – bio je to *Dan slovačkog filma u Našicama*, festival slovačke kinematografije koji je odavno prestao biti ograničen samo na gledatelje slovačke nacionalnosti.

Prve *Dane slovačkoga filma u Našicama* pripremila je Središnja knjižnica Slovaka u suradnji s Maticom slovačkom Našice 2008. godine, u sklopu obilježavanja deset godina rada. Tada je prvi put u Hrvatskoj održan sadržaj ovakve vrste. Slovačka manjina u našoj zemlji dobro je organizirana i aktivna, ali njezini kulturni sadržaji orijentirani su najviše na prezentaciju narodnih običaja i folklora, tako da je festival slovačkoga filma bio nešto novo i nadasve zanimljivo u našoj sredini. Pogotovo stoga što je slovačka kinematografija uglavnom nepoznata u našoj zemlji.

Knjižnica je *Danima slovačkoga filma* značajno obogatila kulturnu mapu događanja slovačke zajednice u Hrvatskoj i svoje sredine. Ova je manifestacija ostvarila nekoliko važnih kulturnih, javnih, umjetničkih i informacijskih zadaća knjižnice: prvo, kinematografija, odnosno film, danas je sastavnim dijelom naše svakodnevice. Otkrićem filma nastala je nova, tzv. sedma umjetnost, ali i izvanredno sredstvo komunikacije, zabave, informiranja i zarade. S druge pak strane, film kao dinamičan medij, uvijek je usko povezan s atmosferom vremena u kojemu nastaje. U njemu se stvarnost odražava na

specifičan način pa predstavljanje slovačke kinematografije u Našicama nema u svojoj osnovi samo umjetničku dimenziju, već i širu društvenu, povijesnu i edukativnu svrhu. Naime, primarni dio gledatelja predstavljaju pripadnici slovačke manjine u Hrvatskoj, koji kroz ovaj medij mogu bolje sagledati život i društvene promjene zemlje i naroda čiji su integralni dio jednom davno i sami bili.

Slika 1. Dani slovačkog filma 2013. godine

Od prvih *Dana slovačkoga filma u Našicama* 2008., koji su trajali tri dana i na kojima su predstavljena četiri slovačka filma (od toga jedan premijerno – dokumentarni film „Slovaci u Hrvatskoj“ autora Miroslava Bartoša), do danas je javnosti predstavljen ukupno 21 slovački film. Trajanje manifestacije kretalo se od jednoga do dva dana, ovisno o prilikama, ali je koncepcija uvijek bila ista – u programu festivala uvijek su bili prikazivani filmovi za djecu i filmovi za odrasle. Time se pristupalo svim kategorijama gledatelja. Ovo je posebno važno jer na području grada Našica djeluju tri osnovne škole u kojima se fakultativno izučava slovački materinski jezik pa su učenici imali mogućnost organizirano pogledati slovačke filmove na izvornome jeziku. Unazad nekoliko godina, na *Danima slovačkoga filma u Našicama* sudjeluju i učenici s područja Đakova, iz slovačkih naselja Josipovac i Jurjevac.

U programu manifestacije svake se godine izmjenjuju stariji klasici sa suvremenim slovačkim filmovima, obuhvaćeni su različiti žanrovi (komedije, drame, povijesni

spektakli) koji osiguravaju raznovrsnost i obuhvaćaju najznačajnija djela slovačke kinematografije. Slovački film u Našicama godišnje u prosjeku vidi oko 250 posjetitelja, što do danas daje respektabilnu brojku od 2.500 gledatelja koji su se pobliže upoznali sa slovačkom kinematografijom. Uz građane grada Našica, to su mahom Slovaci iz Jelisavca, Markovca, Josipovca, ali i Osijeka.

Slika 2. Jubilarni *Dani slovačkog filma* 2017. godine

Do 2014. su godine slovački filmovi bili reproducirani samo u izvornome obliku (nisu postojali niti postoje hrvatski prijevodi), ali od 2015. slovačka je knjižnica počela samostalno pripremati hrvatske titlove, s ciljem proširivanja kruga gledatelja i distribucije sadržaja u sredini. Zahvaljujući tome, gledatelji su imali priliku pogledati neka od ponajboljih i najskupljih slovačkih filmova suvremene produkcije, kao npr. povijesnu dramu o poznatoj ugarskoj grofici Bátorhy, Legendu o letećemu redovniku, suvremenu dramu *Lóve* i sl.

Danas, knjižnica manifestaciju priprema u suradnji sa Slovačkim filmskim institutom u Bratislavi kao glavnim zastupnikom autorskih filmskih prava, i Radijem Našice kao vlasnikom kinodvorane. Uz podršku Grada Našica i osnovnih škola s našičkoga područja, zahvaljujući suradnji sa samim autorima filmova (npr. režiseri Laco Halama, Miloslav Luther, Mariana Čengel Solčanska, Jakub Kroner, besplatno su ustupili svoje filmove zbog reklame slovačke kinematografije u Hrvatskoj), možemo reći da je Središnja

knjižnica Slovaka ostvarila jedan zanimljiv, koristan i perspektivan sadržaj kojim značajno proširuje svoju primarnu djelatnost i obogaćuje (multi)kulturalni život sredine.

Slika 3. Letak uz *Dane slovačkog filma* 2017. godine

Slika 4. Plakat za *Dan slovačkog filma* 2016. godine